

VERZENDLIJST INTSUM'S MIDDEN-OOSTEN 1979

II-5001 B, 5e druk

STAF NR	TELEGRAMFORMULIER	VBDNR
---------	-------------------	-------

NRS 1 4/m 74 (5 ONTAREEKT)
190179 - 221179

SPOED

GEHEIM

VOORRANG ACTIE	VOORRANG INFO	DATUMTIJDGROEP	BERICHTENINSTRUCTIES
SPOED	SPOED		

FM CLAS TO ACTIE SG	CDS 1 Ik 1 DIV 4 DIV 42 PAINFBRIG 43 PAINFBAT 43 PABRIG KMAR info DMKL DVKL VOORZ CVIN CMS CLS VLB SSB RAD BVD MINBUZA LAMAT DAMASCUS NMR(NL) SHAPE	GR CLASSIFICATIE GEHEIM OPSTELLERSLETTERS EN VOLGNR SIC UAG
---------------------------	---	---

INT/

CDS tav SIDS (1x) en kol Herweyer (2x), KMar tav Hfd 5 2/3, DMKL tav LOG, MinBuZa tav DAV, VLB SSB tav HBIV, 43 PABRIG tav Hfd 5 2

SPEC AANW Intern: CLAS, SC(0), POPN, OPNA2, LOG, PERS, IFLA (6x)

BOEKBERICHT	NAAM OPSTELLER	TIJD	PER	PAR	NACONTR
BLZ 1 VAN 5 BLZN	Th. Woltjer				
	RANG smi TFNNR 227	TVA 0902			
	HANDTEKENING VERZENDGEMACHTIGDE	TVZ			
	RANG NAAM TFNNR 1k01 C. Kloos 224	TVO			
	GEHEIM				

2061/2R

VOLGBLADZIJDE

193/0113

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NR 45 dtg 03/10/79 mei '79
GEHEIM

Geheim 1. Samenvatting en conclusie

- a. Libië heeft, gedurende de afgelopen twee maanden opnieuw militair materieel uit de Sovjet-Unie ontvangen w.o. gevechtsvliegtuigen en artillerie.
- b. Israël heeft in een brief aan de voorzitter van de Veiligheidsraad gevraagd om onmiddellijke terugtrekking van "buitenlandse bezettingstroepen" uit Libanon. Het zou hierbij gaan om de Syrische en PLO-troepen in Libanon. VN-eenheden in Libanon werden in de brief kennelijk niet bedoeld.
- c. Volgens de minister van buitenlandse zaken van Koeweit zou nu ook Soedan zich hebben uitgesproken tegen het Egyptisch/Israëliësch vredesakkoord.
- d. Egypte's president Sadat heeft in een toespraak ter gelegenheid van 1 mei verklaard dat de PLO geen enkel recht kan doen gelden op de Westbank van de Jordaan en de strook van Gaza. Sadat haalde eveneens fel uit naar Saoedi-Arabië. Het lijkt erop alsof Sadat hiermede anticipeert op een mogelijke stopzetting van de economische steun van Saoedi-Arabië aan Egypte.
- e. De Israëlische premier heeft verklaard dat Israël zich nooit zal terugtrekken van de hoogvlakte van Golan, zelfs niet op basis van een vredesverdrag met Syrië. Deze verklaring lijkt in strijd met eerdere uitlatingen van minister van buitenlandse zaken Dayan.

Geheim 2. Algemeen

- a. Libië heeft gedurende de afgelopen twee maanden opnieuw militair materieel uit de Sovjet-Unie ontvangen. Zo werden op 24 april 7 Mig-21 "FISHBED's" afgeleverd, waardoor het totale bestand van dit type gevechtsvliegtuigen op ruim 50 komt. De Libische luchtmacht beschikt verder o.m. over ongeveer 140 Mig-23 "FLOGGER" en 20 Mig-25 "FOXBAT".
Eind maart werden in Tripoli 30 kanonnen M-46 van 130 mm afgeleverd alsmede veldkeukens en dieselfgeneratoren. Verder heeft Libië eind april, mogelijk, van Polen een derde landingsschip van de Polnoeny klasse ontvangen (B-3).
Commentaar: In het bijzonder het bemannen en onderhouden van de toch niet geringe aantallen gevechtsvliegtuigen, waarover de Libische luchtmacht beschikt, moet de autoriteiten voor grote problemen plaatsen.
Deze problemen schijnen gedeeltelijk te worden opgelost door de aanwezigheid van Noordkoreaanse en, mogelijk, Syrisch en Oostduits personeel. Desondanks zijn er aanwijzingen dat een niet onbelangrijk deel van het militair materieel in opslag is.

GEHEIM

Dienstgeheim

b. Soedan heeft zich dinsdag uitgesproken tegen het Egyptisch-Israëliësch vredesakkoord en tegen de ondertekening daarvan door de Egyptische president Sadat. Dit heeft de minister van buitenlandse zaken van Koeweit, sjeik Sabah al Achmad as Sabah, meegedeeld.

GEHEIM

Hij zei dat de Soedanese ambassadeur, Moesa awas Belal, het standpunt van zijn regering had uiteengezet op een bijeenkomst op het ministerie van buitenlandse zaken van Koeweit. Soedan hechtte veel waarde aan bevordering van de Arabische solidariteit en wilde graag goede betrekkingen met alle Arabische landen hebben, zo had de ambassadeur gezegd (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Hoewel dit bericht bevestiging behoeft, waren er reeds eerder enige aanwijzingen dat zowel Soedan als Oman zich wat gereserveerder opstellen en niet meer zo openlijk het Egyptisch/Israëliësch vredesakkoord steunen. Mogelijk is dit het resultaat van zware politieke/economische druk op beide landen door de Arabische tegenstanders van het vredesakkoord.

Dienstgeheim

c. President Sadat heeft in een toespraak ter gelegenheid van 1 mei verklaard dat "de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO recht op Cisjordanië en Gaza kan doen geleden". Hij ontzegde de PLO dat recht omdat "die organisatie bestaat uit een twintigtal organisaties die elkaar beschuldigen van verraad".

/ geen

"Ik heb geen enkel recht te spreken over de Golan die aan Syrië toebehoort, maar over Cisjordanië en Gaza, die niemand toebehoren, mag ik wel spreken".

De Egyptische president, haalde fel uit naar Saoedi-Arabië. Hij zei dat dat land invloed en geld had gebruikt om een collectieve verbreking van de diplomatieke betrekkingen van Arabische landen met Egypte te organiseren.

Sadat gaf toe dat hij er niet zeker van was wat er zou gebeuren met de grootscheepse hulp die Saoedi-Arabië Egypte op bilaterale basis verstrekke. Maar hij zei dat hij er eigenlijk niet om gaf als ook die hulpverlening zou worden beëindigd. (Pers)

Confidentieel

Commentaar: President Sadat hoopt mogelijk de Palestijnse leiders en de bewoners van de Westbank en de Gazastrip los te kunnen maken van de PLO om zodoende een positief resultaat te bereiken op de aanstaande besprekingen over autonomie voor de bezette gebieden, waarvoor medewerking van de bewoners is vereist. De uitval naar Saoedi-Arabië wekt enige verwondering aangezien dit haast een uitnodiging betekent om de financiële hulp te beëindigen, tenzij Sadat weet dat dit toch zou gebeuren.

Dienstgeheim

d. Premier Begin van Israël heeft woensdag verklaard dat Israël zich nooit zal terugtrekken van de hoogvlakte van Golan, zelfs niet op basis van een vredesverdrag met Syrië, dat de Golan in de zesdaagse oorlog van 1967 aan Israël verloor.

"We zullen de Golan nooit opgeven, aldus Begin. Je kan veiligheid niet opgeven in ruil voor vrede. Er is geen vrede zonder veiligheid en er is geen veiligheid zonder de Golan". (Pers).

GEHEIM

Confidentieel

Commentaar: Deze uitlating van Begin kan voor binnenlandse gebruik bestemd zijn als een reactie op een uitspraak van Israël's minister van buitenlandse zaken, Dayan, die enige tijd geleden verklaarde dat Israël de hoogvlakte van Golan wel zou willen opgeven. Deze verklaring van Dayan veroorzaakte toen nogal wat onrust in Israël, met name in kringen van Begin's lijkod partij. Anderzijds kan het ook een hint aan de Syriërs zijn om niet te lang meer te wachten met het beginnen van onderhandelingen met Israël om tot een vredesakkoord te komen zoals dat met Egypte is gesloten. Eenvoudig zal dit echter wel niet zijn; Syrië heeft zich sedert 1948 altijd veel militanter jegens Israël opgesteld dan Egypte. Verder verschafte de Sihal, vanwege haar omvang, Israël enige mate van militaire waarschuwingstijd, hetgeen op de hoogvlakte van Golan nauwelijks van toepassing is.

GEHEIM3. Libanon

Dienstgeheim

a. Algemeen

Israël heeft in een brief aan de voorzitter van de Veiligheidsraad gevraagd om de onmiddellijke terugtrekking van "buitenlandse bezettingstroepen" uit Libanon.

De Israëlische ambassadeur Blum zei dat het Syrische en Palestijnse troepen betrof en verklaarde dat de centrale regering zelfs niet in Beiroet, laat staan in andere grote gebieden van Libanon het werkelijke gezag uitoefende. Blum antwoordde op de verklaring die de Veiligheidsraad vorige week goedkeurde waarin gepleit werd voor strikte eerbieding van de territoriale onschendbaarheid, eenheid, soevereiniteit en politieke onafhankelijkheid van Libanon.

Israël steunde het doel van de raad, terugkeer van werkelijke gezag van de Libanese regering over het hele gebied. Dit is de kern van de zaak, aldus Blum (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Met de "buitenlandse bezettingstroepen" heeft Israël kennelijk alleen de Syriërs en de PLO bedoeld, aangezien UNIPIL niet werd genoemd. Verder zou er uit de brief opgemaakt kunnen worden dat Israël ook het gezag van de Libanese regering over Zuid-Libanon hersteld wil zien, zodra de Syrische troepen Libanon hebben verlaten en de PLO-strijdkrachten zouden zijn ontbonden of vertrokken.

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

GEHEIM

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NR 46 GEHEIM d.d. 10/100 B juni '79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Volgens een eerste aanwijzing zou getracht worden om Egypte uit te sluiten uit de Organisatie van Afrikaanse eenheid. (OAE).
- b. Egypte is d.m.v. stemming uitgesloten van deelname aan de Islamitische conferentie, welke momenteel in de Marokkaanse stad Fès wordt gehouden. Bij de landen die zich onthielden van stemming ontbrak Soedan, hetgeen zou kunnen betekenen dat zij voor de EI-uitsluiting ~~niet~~ hebben gestemd.
- c. Het isoleren van Egypte in de Arabische wereld lijkt steeds verder te worden uitgebreid. Volgens een Saoedische krant heeft de "Organisatie voor de ontwikkeling ~~er~~ van Egypte" haar projecten in Egypte bevroren. Naar verluidt vallen hieronder ook fabrieken van de Arabische militaire industrie, die in Egypte zijn neergezet.
- d. De Libanese premier Hoss ~~XXXX~~ heeft er bij UNIFIL op aangedrongen een tijdschema op te stellen, waar binnen het Libanese (militaire) gezag in geheel Zuid-Libanon kan worden hersteld. Volgens gen Erskine zal UNIFIL geen nieuwe initiatieven ontplooiën voor het einde van het huidige mandaat van UNIFIL.

Geheim

2. Algemeen

- a. Volgens een eerste, nog onbevestigde, melding wordt, door enkele Arabische landen, gesteund door radicale Afrikaanse regeringen, momenteel getracht Egypte uit te sluiten uit de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAE). (F-3)

Commentaar: De kans dat Egypte uitgesloten (geschorst) zal worden is zeker niet uitgesloten aangezien de anti-Israëlische gevoelens, onder druk van de Arabische landen, bij vele Afrikaanse landen nog altijd erg groot zijn. Deze gevoelens zullen na de ondertekening van het vredesakkoord tussen Israël en Egypte nu ook van toepassing zijn op Egypte.

Dienstgeheim

- b. De tiende conferentie van Islamitische ministers van Buitenlandse zaken zal "conferentie van Palestina en het heilige Jeruzalem" genoemd worden. Hiertoe hebben de ministers woensdag in Fès besloten. Ook het tweede punt van de agenda, de uitsluiting van Egypte, werd aangenomen. Egypte mag dus niet als deelnemer aan de conferentie meedoen. Zeven landen - Senegal, Gabon, Opper-Volta, Niger, Guinee-Bissau, Gambia en Oman - onthielden zich van stemming. De ministers van de Afrikaanse landen die zich van stemming onthielden, lieten weten dat dit niet betekent dat zij tegen het besluit zijn om Egypte niet mee te laten doen. Zij hebben er de voorkeur aan gegeven eerst nader overleg te plegen met de andere Afrikaanse landen binnen het kader van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid (OAE). De ministers van Syrie en Libie en het hoofd van de afdeling Politieke zaken van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie (PLO), Feroek Kaddoemi, legden er de nadruk op dat het besluit tot uitsluiting van Egypte niet gericht is tegen het Egyptische volk maar uitsluitend tegen president Sadat van Egypte. (Pers)

GEHEIM

Confidentieel

Commentaar: Opmerkelijk is dat bij de landen die zich van stemming onthielden Soedan ontbreekt. Dit zou kunnen impliceren dat Soedan heeft voorgestemd,

GEHEIM

Dienstgeheim

aangezien het bericht in het geheel niet over tegenstemmers spreekt en tegenstemmen voor Soedan politiek niet verantwoord zou zijn. Reeds eerder werd een verandering gemeld in de Soedanese houding jegens het Israelisch/Egyptische vredesakkoord.

c. Een dagblad in Saoedi-Arabië heeft woensdag bericht dat de "Organisatie voor de ontwikkeling van Egypte" van de staten aan de Persische Golf, haar klanten heeft laten weten dat zij haar projecten in Egypte heeft ~~bevroren~~ bevroren. Het dagblad "Al Rijadh" schreef dat de organisatie banken, bedrijven en internationale ondernemingen die in Egypte projecten uitvoeren die zijn gefinancierd door de vier olierijke ~~IXXXXX~~ golfstaten, heeft aangezegd dat zij niet langer verantwoordelijk is voor financiële verplichtingen die in samenhang met de projecten zouden worden aangegaan. Al Rijadh schreef dat de organisatie Egypte vorig jaar voorzag van 1.745 miljoen dollar, voor steun aan de labiele Egyptische economie. De Organisatie werd in 1977 opgericht met een kapitaal van 4 miljoen dollar. Zij heeft in Egypte al fabrieken ~~KKKKZZZZ~~ neergezet voor de assemblage van Mirage-straaljagers en andere militaire producten (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Reeds eerder werd gemeld dat Arabische plannen om Egypte ook economisch te boycotten eveneens consequenties zou kunnen hebben voor de Arabische Militaire Industrie die recentelijk in Egypte is gaan functioneren. Het is nog niet duidelijk of, indien het Saoedische persbericht juist is, dit zal leiden tot sluiting of belangrijke inkrimping van de activiteiten.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

Confidentieel

B. Zuid-Libanon

(1) Op 1 mei j.l. heeft in het UNIFIL hoofdkwartier te Naqoura een bijeenkomst plaatsgevonden tussen UNIFIL-commandant, gen Erskine en een Libanese delegatie bestaande uit, Premier Hoss, minister van defensie, gen Khoury en de commandant van de Libanese strijdkrachten, Bgen Tarabay. Tijdens het gesprek werd ~~er~~ er door premier X Hoss op aangedrongen dat UNIFIL een tijdschema zou opstellen, waarbinnen het Libanese (militaire) gezag in geheel Zuid-Libanon zou worden hersteld. Volgens gen Erskine zou X UNIFIL geen nieuwe initiatieven ontplooiën voor het eind van het mandaat van UNIFIL (B-2)

Commentaar: Een soortgelijk voorstel is door de Libanese vertegenwoordiger bij de VN ingediend. Dinsdag 8 mei j.l. is de Veiligheidsraad van de VN bijeen geweest op verzoek van Libanon en het Libanese voorstel tot herstel van het Libanese gezag in Zuid-Libanon te bespreken. Woensdagavond 9 mei zou een bijeenkomst hebben plaatsgevonden van de permanente leden van de VN met die landen die militairen hebben geleverd voor UNIFIL. Omtrent het resultaat van beide besprekingen is d.z.z. nog niets bekend....

GEHEIM

C. Nedelambke Sieton

NTR

CONFIDENTIEEL

2061/27

17 MEI 1979

VOLGBLADZIJDE

1377 01-23

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIK VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN.

NR 47 alg 171100B mei 79

Confidentieel 1. Samenvatting en conclusie

- a. Volgens een persbericht uit Koeweit zou Saoedi-Arabië misschien afzien van de aanschaf van Amerikaanse F-15 gevechtsvliegtuigen en inplaats daarvan de Franse Mirage-2000 kopen. Indien dit bericht juist zou zijn, dan moet hier in de eerste plaats een politieke betekenis aan worden gehecht.
- b. De leiders van de twee belangrijkste Christen politieke partijen in Libanon hebben het samengaan van hun partijen bekendgemaakt. Het is niet uitgesloten dat zij in navolging van maj. Haddad, de onafhankelijkheid zullen uitroepen van het gebied dat zij momenteel beheersen in Beiroet en ten noorden daarvan.
- c. De Libanese strijdkrachten zullen vanaf 1 juli a.s. 18.000 nieuwe recruten oproepen over een periode van 18 maanden. De opzet is om, medio 1980, een totale sterkte te bereiken van ongeveer 30.000 man.
- d. Voorzover bekend heeft de Veiligheidsraad van de VN nog geen beslissing genomen m.b.t. een uitbreiding van het mandaat voor UNIFIL ter uitvoering van resolutie 444.

2. Algemeen

Dienstgeheim

- a. Saoedi-Arabië zou misschien afzien van zijn plan Amerikaanse F-15-jagers te kopen en besluiten zo mogelijk de nieuwe Mirage-2000 te verkrijgen. Dit meldt het Koeweitse blad "Al-Qabas" (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Vooropgesteld dat het Koeweitse blad "Al-Qabas" niet altijd uitblinkt in juiste berichtgeving, is de juistheid van het bericht toch niet uitgesloten. Hieraan zou dan in de eerste plaats een politieke betekenis moeten worden toegekend waarbij de Saoediers aan de Amerikanen duidelijk willen maken dat zij politieke druk afwijzen als middel om Saoedi-Arabië te bewegen een

CONFIDENTIEEL

~~CONFIDENTIEEL~~

VOLGBLADZIJDE

137-1-0149

andere houding in te nemen m.b.t. het Egyptisch-Israëliësch vredesakkoord. Een andere reden zou kunnen zijn dat de Saoediërs vrezen dat hun F-15 gevechtsvliegtuigen in de toekomst niet inzetbaar zouden zijn, indien door onvoorziene omstandigheden, Amerikaanse adviseurs het land zouden moeten verlaten of de toelevering van reservedelen wordt gestaakt.

Een soortgelijke situatie doet zich momenteel voor in Iran, waar een groot deel van de vliegtuigen niet inzetbaar is, zij het om andere redenen.

Overigens zou de Egyptische president Sadat de VS hebben verzocht de 50 F-5 gevechtsvliegtuigen voor Egypte te betalen, nu Saoedi-Arabië hiervan zou hebben afgezien.

3. Libanon

a. Algemeen

(1) Camille Chamoun en Pierre Gemayel, de leiders van resp. de nationaal-liberale partij en de Falangisten, hebben het samengaan van hun bewegingen in een "Nationale eenheidspartij" bekendgemaakt.

Volgens een gemeenschappelijk communiqué zullen Chamoun en Gemayel gezamenlijk de nieuwe partij leiden, bijgestaan door een uitvoerende raad die de besluiten van de leiding moet uitvoeren (Pers).

Confidentieel

Commentaar: Het samengaan van beide partijen werd op 15 mei bekendgemaakt, toen volgens de pers op enkele plaatsen in Beiroet volgelingen van beide partijen nog met elkaar waren slaags geraakt om onduidelijke redenen. Zowel Chamoun als Gemayel hebben hun sympathie voor de onafhankelijkheidsverklaring van Zuid Libanon, door maj. Haddad niet onder stoelen of banken geschoven en reeds voorzichtig laten doorschemeren eventueel hetzelfde te willen doen voor het

~~CONFIDENTIEEL~~

~~CONFIDENTIEEL~~

VOLGBLADZIJDE

17 JUL 1979

gebied dat zij momenteel beheersen zijnde West Beiroet en het gebied ten noorden daarvan.

E.e.a. zou misschien kunnen worden voorkomen indien zij betrokken worden bij de vorming van een nieuwe regering, nu premier Hoss het aftreden van zijn regering, bestaande uit technocraten, heeft aangekondigd.

Dica. Geheims

- (2) De voorlichtingsofficier van de Libanese strijdkrachten heeft bekendgemaakt dat over een periode van achttien maanden, te beginnen op 1 juli a.s., 18.000 nieuwe recruten zullen worden opgeroepen. De bedoeling hiervan is om, medio 1980, een totale sterkte te bereiken van ongeveer 30.000 man. De huidige sterkte van de libanese strijdkrachten bedraagt momenteel:
- a. officieren: 1.375 waarvan 630 Moslem en 745 Christen
 - b. overigen: 16.000 waarvan 8.250 Moslem en 7.750 Christen (F-3).

d
Confidentieel

Commentaar: Of het gewenste aantal van 30.000 man medio 1980, haalbaar zal zijn is twijfelachtig. Vele libanezen hebben de afgelopen jaren het land verlaten en het is verre van zeker dat dit geregistreerd is. Toch zal men trachten zoveel mogelijk uitvoering aan het plan te geven teneinde o.m. een deel van de posities van de Syrische strijdkrachten over te kunnen nemen na het aflopen van het mandaat voor de Arabische vredesmacht in Libanon op 27 juli a.s. Er zijn namelijk enkele vage aanwijzingen dat de libanese president Sarkis dit is overeengekomen met de Syrische president Assad, tijdens hun jongste ontmoeting.

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

- (1) De Veiligheidsraad van de VN is diep bezorgd over de gespannen toestand in het zuiden van Libanon en er wordt voortdurend diplomatiek overleg gepleegd om het mandaat van de interim-strijdmacht van de VN (UNIFIL) volledig te kunnen uitoefenen. Dit heeft de voorzitter

~~CONFIDENTIEEL~~

CONFIDENTIEEL

VOLGBLADZIJDE

van de raad, de Portugese vertegenwoordiger Pereira, dinsdag verklaard op een korte openbare vergadering, naar aanleiding van een Libanees verzoek van vorige week om de raad bijeen te roepen.

Ambassadeur Pereira zei dat mogelijk spoedig weer een Libanon-debat door de raad zal worden gehouden (Pers).

Confidentieel

Commentaar: De libanese regering dringt er bij de VR op aan dat UNIFIL ook de controle overneemt over het gebied dat momenteel door de Christen militie van maj. Haddad wordt beheerst, en dat recentelijk zelfs door het als onafhankelijk werd uitgeroepen. Het betreden van het gebied door UNIFIL, m.u.v. de posten die zij daar momenteel reeds bezet houden, zal vrijwel zeker leiden tot een gewapend conflict met de militie.

c. Nederlandse Sector

NTR

CONFIDENTIEEL

h061/20 **GEHEIM**

VOLGBLADZIJDE

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELEINDEN. NR 48 d/g 231100B mei '79

Geheim

1. Samenvatting en conclusie

- a. Irak zou in febr. '79 Centurion tanks aan Jordanië hebben geleverd. Mogelijk betreft het hier de levering van verouderde tanks uit het arsenaal van de Iraakse strijdkrachten.
- b. Egypte en Israël zien af van het idee om de VN-troepen in de Sinai als buffer te laten fungeren tijdens de terugtrekking van de Israelische strijdkrachten uit de Sinai. Er zijn aanwijzingen dat VN-waarnemers van de UNTSO toezicht zullen houden op de gefaseerde terugtrekking.
- c. Libië's leider, Kol. Gaddafi heeft verklaard dat Libië erover denkt om de Sovjet marine gebruik te laten maken van haar Middellandse Zee-havens. Vooralsnog wordt aangenomen dat het dreigement als politiek pressiemiddel wordt gebruikt tegen de VS.
- d. Polen heeft vermoedelijk opnieuw twee Polnocny type landingsschepen aan Libië geleverd, waardoor het totaal op vier komt.
- e. Saoedi-Arabië heeft officieel bevestigd niet te zullen betalen voor de vijftig F-5 gevechtsvliegtuigen welke de VS aan Egypte zouden leveren.
- f. De Israelische minister van buitenlandse zaken zal nog voor de overdracht van de, in de Sinai gelegen, stad El-Arish aan Egypte een onderhoud hebben met zijn Egyptische ambtgenoot over gerezen problemen.

2. Algemeen

Geheim

- a. Irak heeft in februari '79, 15 Centurion tanks, voorzien van een 105 mm kanon aan Jordanië geleverd. Met de tanks zou ook 2800 ton aan munitie en reservedelen zijn geleverd. (C-3).

Commentaar: Het is niet bekend of Jordanië de tanks van Irak heeft gekregen of gezocht. Mogelijk betreft het verouderde tanks van de Iraakse strijdkrachten. In de jaren vijftig heeft

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

Irak deze tanks in Engeland gekocht, doch is daarna overgegaan op materieel uit de Sovjet-Unie. Bovendien zouden tussen beide landen besprekingen zijn gevoerd over het bereiken van enige vorm van samenwerking op het gebied van de luchtverdediging.

Politiek komt het Irak momenteel wel goed uit om goede relaties met Jordanië te onderhouden.

Dienstgeheim

b. Egypte en Israel hebben voorlopig het idee laten vallen om de VN-troepen in de Sinai (UNEF) te laten dienen als buffer tussen de zich terugtrekkende Israelische troepen en de Egyptische legereenheden die hun plaats overnemen bij de overdracht van de Sinai aan Egypte. De Sovjet-Unie heeft gedreigd dit te verhinderen en daarom is dit plan voorlopig in de ijskast gezet, zo is dinsdag uit diplomatieke bronnen vernomen. Volgens de diplomatieke bronnen, heeft de Sovjet-Unie de VS laten weten dat hij in de veiligheidsraad zijn veto zou uitspreken over een taakverandering. Een ander probleem is het eindigen van het mandaat van de UNEF op 24 juli aanstaande. Mocht de Sovjet-Unie zijn veto uitspreken over het verlengen van het mandaat, dan zullen de VS, Egypte en Israel een andere regeling moeten treffen om toch een soort buffer te hebben tussen de Egyptische en Israelische troepen. Een mogelijke oplossing hiervoor is, ¹¹⁷multinationale troepenmacht buiten de VN om, of patrouilles bestaande uit Egyptische en Israelische eenheden (Pers).

Geheim

Commentaar: Reeds eerder werd melding gemaakt omtrent mogelijk te verwachten problemen bij het toezicht houden op de Israelische terugtrekking uit de Sinai. Naast de bovengenoemde alternatieven zijn er momenteel ook aanwijzingen dat overwogen wordt om de UNTSO-waarnemers (United Nations Truce Supervision Organisation in Palestine) in de Sinai het toezicht te laten houden. Dit zou politiek minder problemen geven en mogelijk voor de Sovjet-Unie acceptabel zijn.

GEHEIM

GEHEIM

Het UNTSO-waarnemerskorps in de Sinai bestaat uit ongeveer 120 officieren, hetgeen eigenlijk te weinig is voor de toezichthoudende taak. Er wordt momenteel gedacht aan een eventuele uitbreiding.

Dienstgeheim

c. Libië denkt erover om oorlogsschepen van de Sovjet-Unie toe te staan gebruik te maken van zijn strategische havens aan de Middellandse Zee, zo heeft de Libische leider Kolonel Gaddafi verklaard. Volgens Gaddafi maakt Egypte, dat bewapend wordt door de VS zich op voor een oorlog tegen Libië. Om ons te verdedigen moeten we wel meer toenadering zoeken tot de Sovjet-Unie, of we dit willen of niet. Het beleid van de VS heeft ervoor gezorgd dat we dichter bij de Sovjet-Unie staan dan bij de VS. De VS willen ons niet eens een bandrecorder verkopen, de Sovjet-Unie verkoopt ons militaire vliegtuigen (Pars).

Confidentieel

Commentaar: Dezerzijds wordt de mogelijkheid, dat Libië op korte termijn de Sovjet marine gebruik zal laten maken van zijn havens, tamelijk gering geacht, Vooralsnog wordt vermoed dat het dreigement als politiek pressiemiddel wordt gebruikt tegen de VS met als kennelijke doel een verzachting van de Amerikaanse beperkte boycot te bewerkstelligen.

Geheim

d. Op 19 mei j.l. hebben twee Polnocny-klasse landingsvaartuigen de Oostzee verlaten. De vaartuigen waren vborzien van de Libische vlag en zullen derhalve voor dat land bestemd zijn (B-2).

Geheim

Commentaar: Het totaalbestand aan Polnocny-klasse landingsvaartuigen bij de Libanese zeestrijdkrachten is hiermede op vier, en mogelijk vijf gekomen, waardoor het landingsvermogen vanuit zee aanmerkelijk wordt vergroot. Het is niet geheel duidelijk wat de eventuele taak van deze schepen zal zijn.

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

Dienstgeheim e. Saoedi-Arabië zal niet de vijftig Amerikaanse straaljagers van het type F-5 betalen, die het beloofd had ten behoeve van Egypte te zullen kopen. Dit heeft de Saoedi-Arabische minister van defensie, prins Ibn Abdelaziz, dinsdag verklaard (Pers).

Dienstgeheim Commentaar: Hoewel berichten omtrent het afzien van de betaling reeds enige tijd de ronde deden, is dit nu voor het eerst officieel door Saoedi-Arabië bevestigd. Of de toestellen nu alsnog aan Egypte zullen worden geleverd is niet duidelijk. President Sadat heeft de VS enige tijd geleden reeds verzocht om de financiering over te nemen, doch het is eveneens mogelijk dat nu van de aanschaf van de F-5 wordt afgezien. In Egypte verblijft momenteel een Amerikaanse defensiecommissie welke de Egyptische behoefte aan militair materieel onderzoekt. Volgens sommige berichten zou Egypte nog dit jaar o.m. F-4 "Phantom" gevechtsvliegtuigen van de VS ontvangen.

Dienstgeheim f. De IJraelische minister van buitenlandse zaken Dayan zou momenteel besprekingen voeren met zijn Egyptische ambtgenoot Ghali. Deze onverwachte besprekingen zouden in verband staan met gerezen problemen rond de overdracht van de, in de Sinai gelegen, stad El Arish op vrijdag 25 mei a.s. (Pers).

Dienstgeheim Commentaar: De gerezen problemen zouden voornamelijk verband houden met de recente Egyptische bekendmaking dat na de overdracht van El-Arish, Israëli's geen toegang meer zullen hebben tot de stad en dat bewoners van El-Arish niet meer naar Israël zullen mogen reizen. Dit zou kunnen betekenen dat ongeveer 5000 inwoners van de stad hun werk in Israël verliezen en dat een wasserij die voor de Israëli'sche strijdkrachten werkt hiermee zou moeten stoppen, hoewel t.a.v. dit laatste bepaalde afspraken zouden zijn

GEHEIM

GEHEIM

VOLGBLADZIJDE

gemaakt bij de besprekingen voorafgaande aan
de overdracht.

3. Libanon

a. Algemeen

NTR

b. Zuid-Libanon

NTR

c. Nederlandse Sector

NTR

GEHEIM

2061/2V

VOLGBLADZIJDE

ZONDER TOESTEMMING VAN DV/MINDEF MAG DIT INTSDUM NIET WORDEN GEBRUIKT VOOR
VOORLICHTINGSDOELREINDEN.

NR 49 d.d. 31/10/79 mei '79

GEHEIM

1. Samenvatting en conclusie

GEHEIM

- a. Volgens het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft Taiwan 70 piloten naar Noord-Jemen gezonden.
- b. Diverse Arabische landen, w.o. Libië, Irak, Qatar, Syrië en Jordanië, tonen een toenemende belangstelling voor de Braziliaanse wapenindustrie. In één aantal gevallen heeft dit reeds tot omvangrijke bestellingen geleid.
- c. De Jordaanse strijdkrachten hebben in versneld tempo hun artillerie grotendeels gemechaniseerd.
- d. Volgens de minister van defensie van Saoedi-Arabië wordt de Arabische Militaire Industrie, welke nagenoeg geheel in Egypte is gevestigd, op 1 juli a.s. ontbonden als uitvloeisel van de Arabische boycotmaatregelen tegen Egypte.
- e. Libië heeft in Tsjechoslowakije 37 L-39 trainingsvliegtuigen besteld, welke eveneens gebruikt kunnen worden voor close air support.
- f. President Nimeiry van Soedan heeft de functie van minister van defensie, tevens opperbevelhebber der Soedanese strijdkrachten overgedragen.
- g. De Sultan van Oman heeft om duidelijke Amerikaanse bescherming van de oliegebieden in de Perzische Golf tegen Sovjet inmening gevraagd.
- h. Ook de Sovjet-Unie neemt economische maatregelen tegen Egypte in de vorm van drastische prijsverhogingen, onnodig uitstel van levering en vermindering van export.
- i. Uit meerdere meldingen kan worden afgeleid dat de Syrische strijdkrachten in Libanon dat land niet zullen verlaten indien het mandaat van de Arabische Vredesmacht in Libanon in juli a.s. afloopt. Wel zullen zij naar verwachting een deel van hun posities overdragen aan de Libanese strijdkrachten.
- j. Uit Syrië komen berichten betreffende een toename van het aantal moordaanslagen. Een verdere toename kan als een bedreiging van het bewind van president Assad worden gezien.

GEHEIM

GEHEIM

k. Syrië zou in mei 2004 250 T-55 en T-62 hebben ontvangen, alsmede enkele tientallen gepantserde personeelsvoertuigen van het type BMP.

1. Libanon heeft opnieuw om een bijeenkomst van de Veiligheidsraad verzocht i.v.m. de verslechterde toestand in Zuid-Libanon.

2. Algemeen

Dienstgeheim

a. Volgens een bekendmaking van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft Taiwan 70 piloten naar Noord-Jemen gezonden om hulp te verlenen bij de bescherming van het luchtruim van Noord-Jemen (Pers).

Confidantiel

Commentaar: Het ligt voor de hand om te veronderstellen dat Taiwan gevechtsvliegers naar Noord-Jemen heeft gezonden op verzoek van de VS. Tijdens het jongste conflict tussen Noord- en Zuid-Jemen heeft de VS o.m. een aantal F-5 gevechtsvliegtuigen naar Noord-Jemen gezonden, waar het land zelf nog geen, of niet voldoende opgeleide vliegers voor heeft. Overigens lijkt 70 vliegers wel wat veel; mogelijk behoort hier ook enig grondpersoneel toe.

Geheim

b. Een aantal Arabische landen, w.o. Libië, Irak, Qatar, Syrië en Jordanië, toont in toenemende mate belangstelling voor de Braziliaanse wapenindustrie. Zo zou Libië 500 pantservoertuigen van de types Cascaval en Urutu hebben aangeschaft. Irak zou eveneens 400 à 500 pantservoertuigen van beide types hebben besteld, waarvan mogelijk reeds een deel is afgeleverd. Qatar heeft 20 Cascaval pantservoertuigen aangeschaft en Syrië en Jordanië zouden momenteel onderhandelingen voeren met Brazilië over de levering van pantservoertuigen.

Irak zou eveneens interesse hebben getoond in een momenteel in Brazilië in ontwikkeling zijnde grond-grond raket (B-3).

GEHEIM

Commentaar: De aanschaf van wapens in Brazilië door Arabische landen past in het momenteel gevoerde beleid zich minder afhankelijk te maken van wapenleveranties door de VS en/of

GEHEIM

De Sovjet-Unie. Voor Brazilië ligt in het Midden-Oosten een goed afzetgebied en er zijn tevens aanwijzingen dat Brazilië zal trachten Iraakse financiële steun te verkrijgen bij verdere wapenontwikkelingen.

Dienstgeheim

c. Jordanië heeft recentelijk honderd.155 mm M-109 gemechaniseerde artillerie van de VS ontvangen alsmede een onbekend aantal 203 mm M-110.

De Centurion tanks van de Jordaanse strijdkrachten worden gemodificeerd en o.m. voorzien van een nieuwe motor (pers)

Confidentieel

Commentaar: De Jordaanse strijdkrachten waren tot nu toe overwegend voorzien van getrokken artillerie, hoewel ook wel enig, verouderd, gemechaniseerd geschut aanwezig was. Met de aanschaf van toch niet onaanzienlijke aantallen modern gemechaniseerde artillerie is de vuurkracht en het manoeuvre vermogen van de Jordaanse strijdkrachten aanzienlijk toegenomen.

Geheim

d. Op 14 mei zou de Saoedische minister van defensie, Sultan bekendgemaakt hebben dat de Arabische Organisatie voor Industrialisatie met ingang van 1 juli a.s. zal worden ontbonden. De minister zou na de bekendmaking naar Frankrijk reizen om met vertegenwoordigers van de Franse wapenindustrie over de verbreking van de contracten te onderhandelen (F-3).

Geheim

Commentaar: De Arabische Organisatie voor Industrialisatie (A.O.I.) is de naam welke is gegeven aan de Arabische militaire industrie, die voornamelijk in Egypte is gevestigd en wordt gefinancierd door Saoedi-Arabië, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten. Aan het project nemen verder deel wapenindustriën in de VS, Engeland en Frankrijk.

Indien de financiers van het project als uitvloeisel van de in Bagdad genomen besluiten betreffende een economische boycot van Egypte, inderdaad vanaf 1 juli hun declinatie beëindigen dan kan dit een gevoelige klap be-

GEHEIM

GEHEIM

tekenen voor de Egyptische werkgelegenheid. Het is allerminst zeker dat Westerse landen en/of bedrijven de financiering zullen willen overnemen.

Geheim e. Libië heeft 37 L-39 trainingsvliegtuigen gekocht in Tsjechoslowakije. De aflevering van de toestellen zal naar verwachting plaatsvinden in de periode juni-september a.s. (0-3)

Geheim Commentaar: Libië beschikt reeds over 36 trainingsvliegtuigen van het type L-39 alsmede over enkele tientallen andere typen. Het is echter ^{zeker} niet uitgesloten dat een aantal van de toestellen verloren is gegaan. De L-39 kan behalve als trainingsvliegtuig ook uitstekend fungeren voor het verlenen van Close Air Support, hoewel dit wel enige aanpassingen vereist. Zoals met vele andere soorten militair materieel heeft Libië ook hiervan een buitensporig hoog aantal. Reeds eerder werd gemeld dat in Libië o.m. Noordkoraanse vliegers en grondpersoneel aanwezig zijn en dat er vermoedelijk ook Palestijnse vliegers worden opgeleid.

Dienstgeheim f. President Nimeiry van Soedan heeft generaal Châilil benoemd tot minister van defensie en opperbevelhebber van de strijdkrachten (Pers).

Confidentieel Commentaar: De functie van minister van defensie, tevens opperbevelhebber van de Soedanese strijdkrachten werd tot nu toe door president Nimeiry zelf vervuld. Omtrent de reden van de genomen maatregel bestaat nog geen duidelijkheid.

GEHEIM

Dienstgeheim

GEHEIM

g. De sultan van Oman Qaboos, heeft om duidelijke Amerikaanse bescherming van het olierijke gebied van de Perzische golf tegen Sovjet-inmenging gevraagd. "Wat wij nodig hebben is het trekken van een duidelijke lijn tegen Sovjet-inmenging in het gebied. De Amerikaanse positie moet duidelijk zijn zonder dubbelzinnigheid. De toestand in het gebied is volgens hem alarmerend. De SU gebruikt Zuid-Jemen als basis voor het stoken van onrust, aldus de sultan. (Pers.)

Confidentieel

Commentaar: Oman bevindt zich op het Arabisch schiereiland in een nogal geïsoleerde positie. Als enige land steunt het, nog steeds, de vredespolitiek van de Egyptische president Sadat, terwijl het intern in toenemende mate bedreigd wordt door o.m. vanuit Zuid-Jemen opererende rebellen. Het is niet geheel duidelijk wat Sultan Qaboos, met zijn verzoek om Amerikaanse bescherming, voor heeft. Directe hulp in de vorm van Amerikaanse militaire interventie lijkt vrijwel onmogelijk.

Confidentieel

h. Er zijn aanwijzingen dat ook de Sovjet-Unie economische maatregelen neemt tegen Egypte uit kennelijk ongenoegen over het eenzijdig vredesakkoord met Israël. Zo verwachtte Egypte voor 1979 600.000 ton kolen uit de SU te ontvangen, doch het krijgt slechts 250.000 ton plus 150.000 ton die in 1978 te weinig is geleverd. De prijs ervan werd verhoogd van \$56 per ton tot \$ 72 per ton. Ook de leverantie van hout en ingevroren vis werd drastisch verminderd en de prijs met resp 45% en 30% verhoogd. Krantenpapier, waarvan in 1978 nog 20.000 ton werd geleverd, wordt in 1979 niet geleverd, terwijl van andere papierprodukten de prijs met tot 85% zou zijn verhoogd. (G-3)

GEHEIM

Commentaar: Gecombineerde maatregelen zouden erop gericht kunnen zijn de economische toestand van Egypte verslechteren om daardoor de positie van Sadat in eigen land aan te tasten

en de ontevredenheid te doen toenemen.

Confidentieel

GEHEIM

i. Uit Syrië komen meldingen betreffende een toenemend aantal moordaanslagen op mensen uit alle lagen van de bevolking. Het schijnt uiterst moeilijk om de daders op te sporen en het is eveneens vrijwel onmogelijk om na te gaan welke organisatie(s) hier achter zit(ten) (B-2)

Commentaar: Er worden door sommige bronnen drie groeperingen genoemd, die achter de aanslagen zouden kunnen zitten.

- Israël en/of de Christen milities, met als doel onrust veroorzaken als gevolg waarvan de Syriërs hun strijdkrachten uit Libanon zullen terugtrekken.

- De Syrische tak van de Moslem Broederschap, met als doel het bestrijden van de Alawieten, waartoe president Assad behoort.

- rivaliteit tussen diverse topfunctionarissen neemt toe en is ontaard in vijandschap tussen de veiligheidsdiensten, die de functionarissen beschermen.

Indien genoemde aanslagen niet in de hand gehouden kunnen worden, betekenen zij een bedreiging voor het regime van president Assad.

Confidentieel,

j. In Syrië zou gedurende de maand mei een aanzienlijke hoeveelheid militair materieel zijn aangekomen, w.o. 200 à 250 tanks van het Type T-55 en T-62, alsmede enkele tientallen gepantserde personeelsvoertuigen van het type BMP. (B-2)

Commentaar: Gelet op het omvangrijke aantal en de geruchten welke daaromtrent sedert enige tijd de ronde doen, lijkt het zeer wel mogelijk dat in Syrië een nieuwe divisie wordt geformeerd.

GEHEIM

3. Libanon

a. Algemeen

Confidentieel

(1) Uit meerdere meldingen kan worden afgeleid dat Syrië haar strijdkrachten niet uit de Libanon zal terugtrekken indien op 27 juli a.s. het mandaat van de Arabische Vredesmacht in Libanon verloopt. Zo werd recentelijk nog 112 Painfbrig te Tripolis afgelost door 68 Painfbrig.

Er zijn wel aanwijzingen dat de Syrische strijdkrachten in Libanon een aantal strategisch minder belangrijke posities zal overdragen aan de Libanese strijdkrachten, doch de belangrijke Beekaa vallei zullen zij in ieder geval zelf willen blijven beheersen.

GEHEIM

b. Zuid-Libanon

Dienstgeheim

(1) Libanon heeft in een brief aan de Verenigde Naties een spoedzitting van de Veiligheidsraad gevraagd teneinde "de situatie in Zuid-Libanon te bestuderen die snel achteruit gaat na de toeneming van de Israëli'sche aanvallen". (Pers)

Confidentieel

Commentaar: Het toenemen van het aantal incidenten houdt mogelijk verband met een eventuele verandering van het mandaat voor UNIFIL. Met name de Christen militia, en indirect de Israëli's, zijn bevreesd dat UNIFIL het gebied van Maj Haddad onder haar controle zal trachten te brengen met als mogelijk gevolg een overdracht aan de Libanese strijdkrachten die deels onder Syrische controle staan en niet geacht worden Palestijnse infiltraties te kunnen stoppen.

c. Nederlandse Sector

N.T.R.

GEHEIM